

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 06-05-2020 r.

Adam Bodnar

XI.518.84.2019.KG

Pan
Bogdan Święczkowski
I Zastępca Prokuratora Generalnego
Prokurator Krajowy
ul. Rakowiecka 26/30
02-528 Warszawa

Szanowny Panie Prokuratorze,

W sierpniu 2015 r. na forum internetowym „Dziennika Gazety Prawnej” użytkownik posługujący się pseudonimem „jorry123” zamieścił antysemicki w treści wpis, w którym naród żydowski nazwał „podłym, parszywym narodem”. Osoba o takim pseudonimie jeszcze kilkakrotnie zaznaczała swoją obecność w sieci nienawistnymi komentarzami, pisząc np. o pogromie kieleckim, że „to była prowokacja ubecka, a jak wiadomo w UB przeważali wtedy żydzi, więc ci żydzi wystąpili przeciwko innym żydom, aby mieć usprawiedliwienie dla dalszej wojny przeciwko żołnierzom niezłomnym”. Nie mam wątpliwości, że wypowiedzi te, podobnie jak inne wpisy cytowane przez red. Wojciecha Czuchnowskiego i red. Antoniego Kowalskiego w artykule zamieszczonym w Gazecie Wyborczej w dniu 12 września 2019 r.¹, mogą zostać ocenione jako wypełniające znamiona przestępstwa publicznego znieważenia grupy ludności z powodu przynależności narodowej, opisanego w art. 257 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950 z późn. zm., dalej: k.k.).

W trakcie wszczętego w sprawie postępowania Prokuratura Rejonowa dla Wrocławia – Starego Miasta ustaliła, że osoba kryjąca się pod pseudonimem „jorry123” to Jarosław Dudzicz, wówczas sędzia Sądu Rejonowego w Słubicach, a obecnie Prezes Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim oraz członek Krajowej Rady Sądownictwa. Według dziennikarzy Gazety Wyborczej, sędzia, wezwany na przesłuchanie, miał się przyznać do zamieszczenia w sieci cytowanego na wstępie komentarza. Jeszcze w 2015 r.

¹ W. Czuchnowski, A. Kowalski, *Jarosław Dudzicz, sędzia "dobrej zmiany", o Żydach: "Podły, parszywy naród"*, Gazeta Wyborcza z 12 września 2019 r. Tekst dostępny pod adresem: <http://wyborcza.pl/7,75398,25182479,jaroslawdudzicz-sedzia-dobrej-zmiany-o-zydach-podly-parszywy.html>

sprawa trafiła do Wydziału Spraw Wewnętrznych w Prokuraturze Krajowej. Postępowanie do tej pory nie zostało jednak zakończone.

Tuż po ukazaniu się wspomnianego wyżej artykułu, **wobec jawnie antysemickiego charakteru przytoczonych wypowiedzi**, na podstawie art. 12 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627, t.j.), **zdecydowałem o wszczęciu w tej sprawie postępowania wyjaśniającego**. Na zasadzie art. 13 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, w dniu 12 września 2019 r., skierowane zostało wystąpienie do Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej dotyczące udzielenia Rzecznikowi Praw Obywatelskich informacji na temat aktualnego stanu toczącego się postępowania, w tym wskazania daty jego rozpoczęcia oraz podjętych w toku postępowania czynności. Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła odpowiedź z dnia 18 października 2019 r. (Sygn. akt: **PK XIV Ds 58.2018**), w której w sposób lakoniczny poinformowano, że śledztwo jest kontynuowane, a w jego toku zrealizowano „liczne czynności procesowe ukierunkowane na wszechstronne wyjaśnienie okoliczności rozpatrywanego zdarzenia”. Jednocześnie, powołując się na „tajemnicę chroniącą przedmiotowe postępowanie przygotowawcze” i „jego dobro”, odmówiono udzielenia dalszych informacji. Mimo wystosowania kolejnego pisma do Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych, zawierającego pouczenie o uprawnieniach Rzecznika Praw Obywatelskich do otrzymywania wszelkich informacji o objętych jego zainteresowaniem sprawach, także informacji niejawnych, w dniu 8 stycznia 2020 r. ponownie poinformowano o braku możliwości udzielenia dalszych informacji w sprawie.

W związku z powyższym pozwolę sobie przypomnieć, że art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich **upoważnia Rzecznika do żądania od prokuratury, a także innych wymienionych w tym przepisie organów, przedłożenia informacji o stanie prowadzonej sprawy**. Na tej podstawie Rzecznik może żądać zarówno wskazania etapu, na jakim znajduje się prowadzone w sprawie postępowanie, jak i przedstawienia szczegółowego opisu zdarzeń, które w toku tego postępowania mają miejsce². Dodatkowo **Rzecznik jest uprawniony do pozyskiwania informacji niejawnych, także objętych klauzulą „tajne” lub „ściśle tajne”, jeżeli są one niezbędne do wyjaśnienia badanej przez Rzecznika sprawy**. Artykuł 13 ust. 2 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich zaznacza jedynie, że informacje takie powinny zostać przekazane Rzecznikowi w trybie określonym w przepisach o ochronie informacji niejawnych. Z kolei w art. 17 ust. 1 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich ustawodawca nałożył na organy, do których Rzecznik kieruje swoje wystąpienia, obowiązek współdziałania z Rzecznikiem, w tym udzielania żądanych przez niego informacji i wyjaśnień (art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy). Ponadto, jeżeli na

² Por. Komentarz do art. 13 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich [w] S. Trociuk: Rzecznik Praw Obywatelskich. Komentarz, opubl. LEX/el. 2007.

podstawie art. 17 ust. 2 ustawy Rzecznik określi termin, w którym ma zostać udzielona odpowiedź na jego wystąpienie, organ powinien się do tego terminu dostosować.

Chciałbym także zwrócić uwagę Pana Prokuratora, iż w myśl art. 82 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 365, 288) sędzia jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim. Z rotety tego ślubowania wynika natomiast, że sędzia w swoim postępowaniu powinien kierować się zasadami godności i uczciwości (art. 66 Prawa o ustroju sądów powszechnych). Przypisanie sędziemu takich wypowiedzi, jak wskazane na wstępie niniejszego wystąpienia, jest wobec tego równoznaczne z postawieniem zarzutu, że w swoim postępowaniu nie kieruje się on rotą złożonego ślubowania.

Przestępstwo opisane w art. 257 k.k. ma charakter umyślny, co może pociągać za sobą daleko idące konsekwencje prawne rzutujące na możliwość dalszego pełnienia przez taką osobę urzędu sędziego. W ślad za Sądem Najwyższym (wyrok z dnia 15 września 2004 r., sygn. akt SNO 32/04) należy bowiem zauważyć, że wynikający z rotety ślubowania nakaz postępowania sędziego w sposób, który nie uchybia godności urzędu, mieści w sobie także obowiązek utrzymywania nieskazitelnego charakteru warunkującego powołanie na to stanowisko. Popęlnienie umyślnego przewinienia dyscyplinarnego, stanowiącego rażące naruszenie porządku prawnego, bez wątplenia skutkuje utratą kwalifikacji do sprawowania urzędu sędziego.

Sprawowanie urzędu sędziego jest możliwe wyłącznie w warunkach zaufania publicznego. Zaufanie to traci natomiast osoba, która w sposób rażący dopuszcza się naruszenia porządku prawnego, popełniając przewinienie dyscyplinarne wyczerpujące znamiona umyślnego przestępstwa. **Dlatego szczególny niepokój Rzecznika Praw Obywatelskich budzi sytuacja, w której powołane do tego organy przez ponad 4 lata mają trudności w wyjaśnieniu wszelkich okoliczności tej sprawy i podjęciem przewidzianych prawem rozstrzygnięć.**

Wobec powyższego, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich, mając również na uwadze zbliżający się termin przedawnienia karalności czynu, zwracam się do Pana Prokuratora z prośbą o pilne poinformowanie o aktualnym stanie przedmiotowego postępowania, w tym przewidywanym terminie i sposobie jego zakończenia.

Z poważaniem

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/